

KANNANOTTO: Laadukas tulkkaus turvattava kaikissa maahanmuuttajataustaisten asiointitilanteissa

Koulutettujen tulkkien avulla tuetaan maahanmuuttaneiden ja pakolaistaustaisten kotoutumista ja osallisuuden kokemusta yhteiskunnassa. Laadukas tulkkaus lisää myös palveluiden tasavertaisempaa saatavuutta sekä parantaa oikeusturvaa.

”Maahanmuuttaneen osallisuuden kokemukselle ja tosiasialliselle toteutumiselle laadukas tulkkaus on perusedellytys”, painotetaan MIELI ry:n Paloma-osaamiskeskuksen PASEK-hankkeesta.

Tulkkivälitteisesti voidaan toimia kaikissa tilanteissa, joissa ammattilaisella ja asiakkaalla ei ole yhteistä kieltä. Tulkkaus on yksi laissa määritellyistä perusoikeuksista. Lisäksi tulkkauksesta säädetään esimerkiksi kieli- ja ulkomaalaislaissa sekä laissa potilaan asemasta ja oikeuksista. Koulutettu tulkki lisää myös ammattilaisen ja asiakkaan oikeusturvaa, luottamuksen rakentumista ja yhdenvertaisuuden toteutumista.

Eettiset säännöt ohjaavat koulutetun tulkin toimintaa, jossa tulkki ymmärtää oman roolinsa vastuukysymyksissä. Niihin sisältyy vaitiolovelvollisuus, pätevyys, jääviys tai tulkin ammatti- ja vapaa-ajanroolien erottaminen.

Maahanmuuttajien mielen hyvinvointia edistetään ja tuetaan erilaisilla palveluilla. Jokainen maahanmuuttaja kokee muuton omalla, yksilöllisellä tavallaan. Koulutetulla tulkillla on erityinen rooli, joka luo luottamusta uuteen yhteiskuntaan, siinä toimiviin ihmisiin sekä vahvistaa asiakkaan omaa toimijuutta ja voimavaroja. Mielen hyvinvointi ei ole vakio vaan elämäntilanteissa muuttuvaa ja muokkautuvaa.

Terveys- ja sosiaalipalveluissa laadukas tulkkaus on ensiarvoista

”On tärkeää sekä asiakkaan että ammattilaisen näkökulmasta, että molemmat osapuolet voivat luottaa siihen, että keskustelua tulkkaa ammattitaitoinen tulkki”, kommentoi **THL:n PALOMA-osaamiskeskus**.

Syöpäjärjestöistä todetaan, että ”Syöpä on diagnoosiin käytettävien menetelmien ja hoitojen osalta monimutkainen sairaus, joten koulutettujen tulkkien tekemä työ on arvokasta. Tulkin on tarpeen tehdä valmistelutyötä kääntääkseen käsitteet potilaalle ymmärrettävästi, tarkasti ja oikein. Syöpäjärjestöt pitää erittäin tärkeänä, että potilas saa äidinkielestään riippumatta niin täsmällisen kuvan tilanteesta ja tulevista toimenpiteistä kuin on mahdollista.”

MIELI ry:ssä halutaan erityisesti nostaa esiin pakolaisten mielenterveystyötä, jossa tulkkivälitteinen työskentely perustuu koulutettujen tulkkien käyttöön. Tulkkaussuosituksen noudattaminen tekee palvelusta tasalaatuista ja turvallista kaikille osapuolille (**PALOMA-osaamiskeskus, PASEK-hanke, MIELI ry**).

Kannanoton puolesta:

Anu-Rohima Mylläri, asiantuntija, PALOMA osaamiskeskus, PASEK-hanke, MIELI ry

Johanna Mäki-Opas, projektipäällikkö, PALOMA osaamiskeskus THL

Simon Elo, yhteiskuntasuhdepäällikkö, Syöpäjärjestöt

Koulutetun tulkin käyttö:

- takaa laadukkaan tulkkauksen ja lisää kaikkien osapuolten oikeusturvaa
- ohjaa palvelun eettisyyttä
- lisää asiakkaan luottamusta ihmisiin ja yhteiskuntajärjestelmään
- vahvistaa terapeuttista yhteistyötä, esim. mielenterveystulkkauksessa